

Samed Behrengi
BİR ŞEFTALİ BİN ŞEFTALİ

GENÇ DESTEK: 45

EDEBİYAT: 19

Samed Behrengi

Bir Şeftali Bin Şeftali

Orijinal adı: One Peach and Thousand Peaches

Her hakkı saklıdır. Bu eserin aynen ya da özet olarak hiçbir bölümü,
yayınevinin yazılı izni alınmadan kullanılamaz.

İmtiyaz Sahibi: Yelda Cumalıoğlu

Genel Yayın Yönetmeni: Özlem Esmergül

Editör: Devrim Yalkut

Çevirmen: Özlem Esmergül

Resimleyen: Okan Girgin

Sayfa Düzeni: Işıl Ilgıt Şimşek

Kapak Tasarım: Işıl Ilgıt Şimşek

Sosyal Medya-Grafik: Tuğçe Budak - Mesud Topal

Genç Destek: Temmuz 2018

3. Baskı ;Mart 2021

Yayıncı Sertifika No. 13226

ISBN: 978-605-311-450-5

© Genç Destek

Abdi İpekçi Caddesi No. 31/5 Nişantaşı/İstanbul

Tel. (0) 212 252 22 42

Faks: (0) 212 252 22 43

www.destekdukkani.com

info@destekyayinlari.com

facebook.com/DestekYayinevi

twitter.com/destekyayinlari

instagram.com/destekyayinlari

Orient Basım Yayın

Sertifika No. 35724

İkitelli OSB Mah. Giyim Sanatkarları

5-A 6-A Blok No:135/3

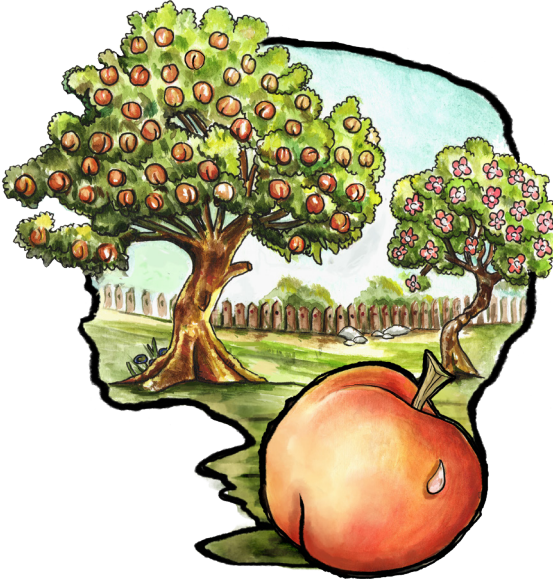
Başakşehir / İstanbul

Genç Destek, Destek Yayınları'nın tescilli markasıdır.

Samed Behrengi

BİR ŞEFTALİ BİN ŞEFTALİ

Resimleyen: Okan Girgin

Samed Behrengi kimdir?

24 Haziran 1939'da Tebriz'de dünyaya geldi. 31 Ağustos 1967'de Aras Nehri'nde öldü. Azeri asıllı İranlı öğretmendir. Çocuk hikâyeleri ve halk masalları yazan bir derleyicidir.

Babasının adı İzzet, annesinin adı Sara idi. İran genelinde seyahatler yaparak Fars ve Azeri halk kültürü üzerine incelemeler yaptı. Halkın dilinde dolaşan masalları, söylenceleri derledi, yorumladı, yeniden yazdı. Bunları derlemenin yanı sıra, çocuk öyküleri kaleme aldı. Ne var ki kimilerince çocuk öyküleri olarak görülen bu yapıtlar kimilerince de İran ve diğer dünya halklarına, adalet, eşitlik, dogmayı sorgulama, direnebilme gibi öğütlerde bulunan metinlerdir.

Zamanının şah yönetimine karşı masal ve hikâyeler yazarak karşı koymaya çalışmış, başkaldırmıştır. Samed Behrengi öğretmen okulunda okumuştur. Öğrenimini tamamladıktan sonra köy okullarında öğretmenliğe başlamıştır. Kısa hayatı boyunca her zaman çocuklara hayatı anlatmaya çalışmış ve öğretmenlik görevinde kalmıştır.

Samed Behrengi 28 yaşındayken şüphe uyandıran bir biçimde Aras Nehri'nde ölmüştür. Yüzerken boğulduğu söylentisi yayılsa da buna kimse inanmadı, çünkü Behrengi, yazdığı masallarla, ülkesinin başına çöreklenmiş şahlık düzenini açıkça eleştiriyor, her türlü baskı yönetimine karşı çıkıyordu. Bu yüzden suikasta uğradığı düşünülmektedir. Yapıtları onlarca dile çevrilmiştir.

Yapıtları:

Bir Vardı Bir Yoktu

Bir Şeftali Bin Şeftali

Küçük Karabalık

Yıldız ve Konuşan Bebek

Yıldız'ın Kargaları

Pancarcı Çocuk

Kel Güvercinci
Ulduz ve Kargalar
Bir Günlük Düş ve Gerçek
Körođlu Geliyor
Püsküllü Dev
Sevgi Masalı
Bir Aşk Masalı
Ah Masalı
İnatçı Kediler

Bir Şeftali Bin Şeftali

Yoksul ve kıraç bir köyün hemen kıyısında uzanan kocaman ve bakımlı bir bahçe vardı. Birbirinden güzel meyve ağaçlarıyla doluydu bu sulak ve bereketli bahçe. Öylesine geniş bir alanda yayılıyordu ki, dürbünle bile bakılsa bir uçtan diğer ucu görmek mümkün değildi.

Köyün sahibi olan adam, uzun yıllar önce topraklarını parça parça köylülere satmış fakat bu

muhteşem bahçeyi tamamen kendisine ayırmıştı. Adamın köylülere sattığı yerler susuz, sarp yamaçlı ve kayalık alanlardı. Bu alanlara genelde buğday ve arpa ekilirdi.

Büyük bahçede iki tane şeftali ağacı vardı. Biri büyük, diğeri küçük... İkisinin de yaprakları aynı, çiçekleri aynı. İlk bakışta bile aynı türden iki ağaç olduklarını anlamak mümkündü. Büyük olanı aşılıydı. Her yıl iri iri, lezzetli ve bol sulu şeftalilerle dolup taşardı dalları. Ne ele avuca sığardı meyveleri ne de yemeye doyulurdu. Bahçıvan'ın söylediğine göre bu büyük şeftali ağacının aşısı uzaklardan gelmiş meğer. Yabancı bir uzman, ülkesinden getirdiği ilaçla aşılamış onu. Bu kadar pahalı bir bakımla yetiştirilen, kıymet verilen bir ağacın meyvesi de tabii ki ayrıcalıklı olacaktı. Diğerlerinininkine benzemeyecekti.

Bahçedeki bu iki şeftali ağacının üzerinde birer nazarlık asılıydı. İkisi de nazarlardan korunsun, bol bol meyve versinler diye.

Küçük şeftali ağacının durumu farklıydı. Her yıl diri diri çiçekler açardı dallarında ama bir tanecek bile dolgun şeftali yetişmezdi üzerinde. Çiçekleri hemen solardı, meyveleri olgunlaşmadan kuruyup giderdi. Bahçıvan çok uğraşırdı küçük ağaçla. Onunla özellikle ilgilenirdi ama ne yazık

ki sonuç değişmezdi hiç. Adamcağız elinden geleni yaptığı halde küçük ağaç lezzetli bir şeftali veremezdi bir türlü. Yıllar içinde türlü büyüklükteki çiçekleri ile dalları serpildiyse de Bahçıvan'ın emekleri hep boşa gitti. Küçük ağaçtan sulu sulu bir şeftali almak mümkün olmadı.

Hatta bir ara Bahçıvan bu küçük ağacı aşılarmaya bile kalktı. Fakat bu da işe yaramadı. Belli ki küçük ağaç işi artık inada bindirmişti. Bahçıvan'ın emeklerine karşı direniyordu sanki.

Sonunda canına tak diyen Bahçıvan, bu küçük şeftali ağacına küçük bir oyun oynamaya karar verdi. Yanına karısını da alıp elinde testeresiyle dikildi ağacın karşısına. Sözde ağacı kesecekti artık. Ağacın dibine çöküp testeresini bilemeye başladı yavaş yavaş. İşini bitirince de testeresi elinde derin bir soluk alıp ağaca doğru hamle yaptı. Kendinden emin ve kararlı görünüyordu. Bu işin sonu gelmişti artık. Madem onca emeğe karşılık şeftali vermemekte direniyordu bundan sonra hiç vermesin daha iyiydi... Bahçıvan testeresini tam ağacın gövdesine dayamıştı ki birdenbire karısı atıldı öne. Kocasının kollarını tutup "Aman!" dedi. "Sakın kesmeyesin bu güzelim ağacı. Benim hatırım için dokunma ona ne olur. Bak göreceksin seneye nasıl da ballı şeftaliler verecek o bize.

Meyveleri dolup taşacak dallarından. Baktık ki seneye de tembellik ediyor o zaman vururuz tereyi gövdesine. Yıkarsız onu yere. Odunları da atarsız sobaya kül olur gider.”

Bu tehditten sonra neler oldu dersiniz?

Hayır...

Maalesef küçük şeftali ağacı bana mısın demedi. İnadinı sürdürdü. Bir tanecik bile ballı şeftali vermedi. Duyduğu tehditler onu yola getirmede.

İyi de neden bu kadar direniyordu sanki? Neden meyve vermek istemiyordu? Ne derdi vardı, kime kafa tutuyordu böyle?

Masalın bundan sonrasını varsın küçük şeftali ağacı kendi ağzından anlatsın bakalım:

Ağaç olmadan evvel, şeftaliydim ben. Sepe-
tin içindeki 100-150 şeftaliden biriydim. Güneş
hassas tenimizi kurutmasın, kırmızı yanakları-
mız toz olmasın diye Bahçivan her yanımızı yeşil
asma yapraklarıyla örtmüştü. Asma yaprakları-
nın arasından sızan yeşil ışık yüzümüze vuruyor,
al yanaklarımıza güzellik veriyordu. Gün doğma-
dan evvel toplamıştı bizi Bahçivan. Bu yüzden se-
rindik hepimiz. Gecelerin soğğundan kalan çi-
y tanelerini taşıyorduk henüz üzerimizde. Yaprak-

ların arasından sızan ışık içimizi ısıtmaya başlamıştı. Hepimiz aynı ağacın meyveleriydik. Bahçıvan senede bir kez bu zamanlar toplardı bizi. Sepete doldururdu özenerek. Sonra şehre götürdü bizi. Toprak sahibine sepeti bırakıp bahçesine geri dönerdi. Bu yıl da sıra bizdeydi işte... Sepetin içindeki 100-150 şeftaliydik demiştim zaten. Ben de taze ve sulu sulu bir meyveydim. Tenim ince ve pürüzsüzdü. Öylesine gergindi ki neredeyse çatlayacak. Etim tatlı mı tatlı... Yanaklarım kıpkırmızı. Sanki çıplaklığımdan utanmışım da yüzüm kızarmış. Sabahın çiy taneleri yeni yıkanmışım gibi parıldıyor üzerimde. İçimdeki o kocaman ve sapasağlam çekirdeğim yeni bir hayat düşü kuruyordu sürekli. Ben kuruyordum bu düşü... Ben arzuluyordum aslında yeni bir hayat yaratabilmeyi. Çünkü çekirdeğim benden ayrı bir şey değil ki. Ben oyum ne de olsa...

Bahçıvan bizi sepete yerleştirirken beni de hemen görüleyim diye en üste yerleştirmişti. Övündüğümü düşünenizi istemem ama diğer şeftalilerden hem daha büyüktüm hem de daha albeniliydim.

Şeftalinin derdi kurttur. Eğer bir şeftali kurtlara karşı dikkatsizlik eder de etlerine girmelerine izin verirse çürür. Kendini korumayı bilen ve çe-

kirdeğinden güç alan şeftaliler olgunlaşma imkânı bulurlar elbette. İri ve sulu sulu olurlar. Sepete yerleştirildiğim gibi toprak sahibinin evine gitmiş olsaydık adamın küçük kızı beni bir defa ısırıldıktan sonra fırlatıp atacaktı yüksek ihtimalle. Koca toprak ağasının şımarık kızı işte. Ya ne yapacaktı ki? Yoksul insanların sofralarına benzer mi onların zengin ve müsrif sofraları? Sahip Ali'yle Polat'ın sofrasında çeşit çeşit meyveler olduğu görülmüş müdür acaba?

Bahçıvan'ın anlattığına göre toprak sahibi kızına yabancı memleketlerden uçaklar dolusu portakallar, muzlar, üzümler ve mis kokulu güller getirtirmiş. Sular seller gibi para harcanırmış bu kız için. Kızın kıyafetleri, okulu, doktoru, dadısı, hizmetçisi, yemesi, içmesi, oyuncakları, gezmesi, dolaşması hep para... Bunca şeyi nasıl hesap edeceksiniz? Harcamalarının haddi hesabı yok. Üç değil, beş değil, on değil...

Neyse...

Masalımıza kaldığımız yerden devam edelim biz...

Bahçıvan elinde şeftali sepetiyle düştü yola. Toprak ağasına gidip şeftali bırakacak ona. Lakin yürürken yolda bir çukura denk geldi ayağı. Kö-

tebek yuvasıydı belki de bilmiyorum. Ama öyle bir sendeledi ki sepet de savrulup sallandı elinde. Ben de öyle bir kaykıldım ki bir anda düşüverdim yere. Bahçıvan düştüğümü fark etmedi. Yoluna devam etti öylece.

Bahçe sıcacıktı. Her yer günlük güneşlik. Ben daha serin olduğum için çok daha yakıcı hissediyordum sıcaklığı... Giderek tenimden içeri geçiyordu sıcaklık. Özsuyum ısınıyordu. Sonunda çekirdeğime kadar yandığımı hissettim. Çok susamıştım.

Annemin dalındayken ne güzeldi. Ne vakit susasam onun öz suyunu çekerdim içime. Güneşe daha bir cesaretli bakardım. Daha çok ısıtsın beni isterdim. Güneş üzerimde ışıldadıkça daha da kırmızı olurdu yanaklarım. Daha da güzelleşirdim. Kızarırdım, olgunlaşırdım. Ben büyüdükçe annemin dalları sarkardı aşağıya doğru. Ağırlaşırdım giderek. Her esintide yavaşıya sallanırdım.

“Güzel kızım...” derdi annem bana. “Sakın yüzünü güneşten kaçırma olur mu yavrum? Güneş bizim dostumuzdur. Ondan gizleme kendini. Toprağın bize verdiği yemeği güneş pişirir. Güneşten yüz çeviren şeftalilerin halini gördün mü hiç? Bir dön de bak bakalım. Nasıl da solgunlar. Renkleri uçmuş her birinin. Şundan emin ol ki bir gün güneş dünyaya küser de ondan sıcaklığını ve ışığını esirgerse üzerinde bir canlı dahi kalmaz.”

Ben de bunu işitince kendimi güneşe teslim ederdim. Onun sıcaklığına ve ışığına dönerdim yüzümü. İçim güneşle dolardı hep. Sağlıklı büyüdüğümü hissedirdim. Günden güne güçlenirdim. Kendimle gurur duyardım bu yüzden. Ama neden bilmem garip bir korku sarmıştı içimi. Aklımda hep bir soru vardı artık. “Ya biri